

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної та соціальної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана з навчальної роботи
Володимир ПАСЬКО

08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Урболабораторія 4: Міська зелена економіка

для студентів

галузь знань	<u>10 Природничі науки</u>
спеціальність	<u>106 Географія</u>
освітній рівень	<u>Бакалавр</u>
освітня програма	<u>Урбаністика та міське планування</u>
вид дисципліни	<u>вибіркова</u>
вибірковий блок	<u>Урбоекологія</u>

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	<u>8</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>5</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>залік</u>

Викладачі:

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: **Кононенко Олена Юріївна**, доцент кафедри економічної та соціальної географії, кандидат економічних наук, доцент

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри економічної та соціальної географії

Мет проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 15 від «17» червня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол від «30» серпня 2021 року № 6

Голова науково-методичної комісії Н.Кр доц. Наталія КОРОГОДА

ВСТУП

1. Мета дисципліни – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з розвитку міської зеленої економіки в умовах загострення глобальних екологічних проблем.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1) успішне опанування курсів “Економічна географія”, “Урбоекологія”, “Теорія і практика планування”, “Оцінка впливу міста на довкілля”, “Сталий розвиток міст та регіонів”;

2) знання сутності концепції сталого розвитку, закономірностей розвитку сучасної міської економіки, особливостей прояву в містах глобальних проблем людства, основних екологічних проблем міст;

3) вміння оцінювати, аналізувати сучасний стан соціального, економічного, екологічного розвитку міст, володіти навичками планування розвитку міст.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Економіка міст зазнає суттєвих трансформацій в умовах глобальних екологічних викликів, перш за все кліматичних змін. Сучасні вимоги до розвитку коричневих секторів економіки обґрунтовуються на основі більш жорстких стандартів природокористування, а також обмежень щодо викидів та скидів забруднюючих речовин. Зелене зростання ґрунтується як на комплексі заходів озеленення традиційних секторів, так і розвитку нових галузей. Фахівці з планування розвитку міст мають знати сучасні тенденції розвитку зеленої економіки, вміти формувати для цього сприятливі умови, визначати пріоритетні сектори. Розвиток зелених секторів економіки відображається у стратегічних планах та програмах, містобудівній документації і його належне обґрунтування є передумовою досягнення містами цілей сталого розвитку, формування безпечного та комфортного середовища проживання населення. Дана дисципліна формує у здобувачів освіти компетентності, що дозволяють управляти розвитком економікою міст за засадах сталого розвитку та зеленого зростання.

Навчальна дисципліна «Урболабораторія 4: Міська зелена економіка» є однією зі складових комплексної підготовки фахівців рівня «Бакалавр», спеціальності «Географія» освітньої програми «Урбаністика та міське планування».

4. Завдання полягають у формуванні у студентів цілісної системи знань про передумови, особливості та завдання розвитку міської зеленої економіки; ознайомленні з механізмами стимулювання зеленого зростання на різних ієрархічних рівнях з особливим акцентом на інструментах і методах міської політики; оволодінні методами оцінки розвитку зелених секторів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- розуміти суть теорій зеленого зростання в контексті сталого розвитку (СК7);
- знати специфіку та проблеми озеленення основних зелених секторів економіки міст (СК2);
- знати теорію планування розвитку зеленої економіки в містах на засадах інклюзивності (СК2, С К7);
- вміти визначати напрями озеленення міської економіки, враховуючи місцеві особливості та спеціалізацію міст (ЗК1);
- оцінювати прогрес на шляху озеленення секторів зеленої економіки, проводити порівняльний аналіз міст (ЗК7);
- обґрунтовувати заходи та розробляти проекти в рамках реалізації стратегічних планів розвитку зеленої економіки міст (ЗК11, СК7).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	поняття про зелену економіку	лекція	Контрольна робота, виконання практичних робіт, залік	40%
1.2	теорії і концепції розвитку зеленої економіки	лекція,		
1.3	чинники зеленого зростання	лекція		
1.4	особливості озеленення основних секторів міської економіки	лекція		
1.5	механізми та інструменти стимулювання розвитку зеленої економіки	лекція		
1.6	теоретичні основи та практику планування розвитку зеленої економіки	лекція		
2.1	визначати сприятливі умови для озеленення економіки міст	практичні заняття, консультації	перевірка, захист практичних робіт, дискусія, залік	40%
2.2	здійснювати порівняльний аналіз розвитку зеленої економіки в містах України та світу	практичні заняття, кейс-стаді		
2.3	виявляти перешкоди та можливості для розвитку ключових секторів	практичні заняття, консультації		
2.4	оцінювати потенціал зеленої міської економіки	практичні заняття, консультації		
2.5	аналізувати міську політику щодо розвитку зеленої економіки	практичні заняття, консультації		
2.6	обґрунтовувати заходи та розробляти проекти в сфері зеленої економіки	практичні заняття, консультації		
3	комунікація: вироблення комунікативних навичок щодо спілкування з представниками зацікавлених сторін щодо розвитку міської зеленої економіки	практичні заняття	перевірка, захист практичних робіт, дискусія	10%
4.	автономність та відповідальність: вироблення особистої відповідальності за професійні та/або управлінські рішення щодо вибору механізмів та інструментів зеленого зростання в містах, в тому числі в умовах недостатності інформації	практичні заняття	перевірка, захист практичних робіт, дискусія, залік	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3	4
Програмні результати навчання														
1. Аналізувати географічний потенціал території (P04)							+	+	+	+	+		+	
2. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+

для їх досягнення, в тому числі в Україні (P10).																				

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів: рівень досягнення поставлених цілей навчання визначається за результатами письмових контрольних робіт, виконання та захисту практичних робіт, аналізу кейсів, участі у дискусії, складання заліку.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

1. результати навчання – 1. (знання РН 1.1-1.6) – до 40%;
2. результати навчання – 2 (вміння РН 2.1-2.6) - до 40%;
3. результати навчання – 3,4 (автономність та відповідальність РН 3.1, 4.1) - до 20%

7.2 Організація оцінювання:

У курсі передбачено 2 змістових частини. У змістовну частину 1 входять теми: 1 - 4. У змістовну частину 2 – теми 5 - 9. Заняття проводяться у вигляді лекцій та практичних занять. Завершується дисципліна заліком.

Впродовж семестру проводяться тематичні контрольні роботи у вигляді тестів та запитань з розгорнутими відповідями після завершення розгляду відповідних тем. Набуття студентами знань та навичок також оцінюється під виконання практичних робіт, презентації та захисту практичних робіт, участі у дискусіях. Для студентів, що впродовж семестру не набрали мінімальної кількості балів (60 балів), проводиться заключна семестрова контрольна робота з максимальною кількістю балів – 40. Обов'язковим для отримання заліку є виконання практичних робіт.

Підсумкове оцінювання не проводиться і студент отримує оцінку відповідно до виконання основних видів робіт впродовж семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		лекції	практичні роботи	самостійна робота
Розділ 1, Теоретико-методичні основи вивчення міської зеленої економіки				
1	Вступ. Тема 1. Мета, завдання і структура дисципліни. Поняття про зелене економічне зростання та його цілі	2	2	10
2	Тема 2 Сутність поняття «міська зелена економіка». Ключові зелені сектори	2	2	10
3	Тема 3. Чинники розвитку зеленої економіки у містах	4	4	20
4	Тема 4. Методи оцінки масштабів та ефективності міської зеленої економіки	4	4	10
Контрольна робота 1				
Розділ 2 “Прикладні аспекти розвитку міської зеленої економіки”				
5	Тема 5. Особливості розвитку ключових секторів міської економіки з високим потенціалом озеленення	2	2	10
6	Тема 6. Зміни ринку праці в контексті зеленого зростання.	2	4	10
7	Тема 7. Національні механізми стимулювання розвитку зеленої економіки	2	2	10
8	Тема 8. Міська політика розвитку зеленої економіки	4	2	10
9	Тема 9. Залучення стейкхолдерів до планування розвитку зеленої економіки у містах	2	2	10
Контрольна робота 2				
ВСЬОГО		24	24	100

Загальний обсяг **150 год**, в тому числі:

Лекцій – **24 год**.

Практичні роботи - **24 год**.

Консультації - **2 год**.

Самостійна робота - **100 год**.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчальний посібник. К.: ДК «Прінт-Сервіс», 2016. 109 с.
2. Simpson, Richard & Zimmermann, Monika. (2013). The Economy of Green Cities: A World Compendium on the Green Urban Economy.
3. OECD (2013), Green Growth in Cities, OECD Green Growth Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264195325-en>
4. Мельник Л.Г. «Зелена» економіка (Досвід ЄС та практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.

5. Національна парадигма сталого розвитку України. / За заг. ред. Б.Є. Патона. К.: Держ. установа «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». 2012. 71 с.

Додаткова:

1. Кононенко О. Зелена економіка в містах України: міф чи реальність? // Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія / За ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. К: Фенікс, 2017. С. 394-415.
2. Кононенко О.Ю. Трансформації ринку праці в контексті Цілей сталого розвитку: аналіз ситуації в Україні. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки / За ред. І. В. Ящишиної. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В. 2021. Випуск 16. С. 153-158.
3. Стан виконання в Україні положень «Порядку денного на ХХІ століття» (2012-2012) / За ред. Руденко Л.Г. К.: Академперіодика, 2014. 359 с.
4. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні: навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін. / за наук. ред. Т.П. Галушкіної. К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природо-користування, 2017. 154 с.
5. Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього / За ред. акад. НААН України М. А. Хвесика. К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2012. 465 с.
6. Потапенко В.Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія. К.: НІСД, 2012. 360 с.
7. Araos M. Climate change adaptation planning in large cities: A systematic global assessment, Environmental Science and Policy, 2016, Vol. 66.
8. Green urbanism: Learning from European cities by Timothy Beatley Washington, DC: Island Press, 2000.
9. Sai Charan Addanki, Hrishikesh Venkataraman Greening the economy: A review of urban sustainability measures for developing new cities, Sustainable Cities and Society, Vol. 32, 2017.
10. Brunn, S.D., Dronova O., Kononenko Slavutych atomograd as the last ideal city of the USSR: Challenges and adaptation mechanisms of resilience. GeoJournal, 2020.
11. Harriet Bulkeley & Michele Betsill. Rethinking Sustainable Cities: Multilevel Governance and the 'Urban' Politics of Climate Change, Environmental Politics. 2005. 14:1,42-63.
12. Hongtao Yi Clean energy policies and green jobs: An evaluation of green jobs in U.S. metropolitan areas, Energy Policy, 2013, Vol. 56.